

Úvod

České banky pracují ve stále se vyvíjejícím právním prostředí. Potřeba změn v české legislativě navíc souvisí se vstupem (k 1.5.2004) České republiky do Evropské unie, kdy harmonizace tuzemských právních norem s komunitárním právem se stala povinnou záležitostí. Stejně tak přijetí České bankovní asociace za řádného člena Evropské bankovní federace (FBE) k 1.7.2005 vede k přihlašování se ke standardům ověřeným praxí, jejich postupné implementaci a používání.

Banky s licencí obchodníka s cennými papíry s dominantním postavením na českém kapitálovém trhu možnost používat standardní přístupy a normy přivítaly, a to nejenom díky svým zahraničním vlastníkům. Je to objektivní proces, přispívající k vyšší úrovni, stabilitě a efektivnosti fungování českého finančního trhu. Existuje všeobecná shoda v tom, že používání bilaterálních obchodních smluv prokazatelně zvyšuje náklady na smluvní administraci u jednotlivých účastníků trhu a nepochybně zvyšuje i právní riziko protistran, neboť např. u back-to-back transakcí nemusí docházet k symetrickému přenosu parametrů obchodu.

Česká bankovní asociace jako účastník legislativního procesu v České republice nejednou poukazovala na skutečnost, že některé smluvní rámce obchodů na finančních trzích zastarávají, a že u některých typů obchodů a transakcí neexistuje jednotná standardní smluvní dokumentace, obecně akceptovatelná pro většinu účastníků kapitálového trhu.

Zejména z těchto důvodů a z iniciativy Komise ČBA pro kapitálový trh a cenné papíry byla zpracována standardizovaná smluvní dokumentace pro vnitrostátní OTC obchody s finančními instrumenty (pro přeshraniční obchody existuje dostatek vhodných standardů, např. ISDA nebo ICMA nebo jiné respektované smluvní vzory, zatímco pro vnitrostátní obchody analogické standardy dosud chyběly). Na připraveném projektu této dokumentace, s přihlédnutím k české legislativě, participovala renomovaná advokátní kancelář Procházka Randl Kubr.

Připravená vzorová dokumentace by měla nahradit dosud používané nejednotné smlouvy a sjednotit současnou roztržitěnou bilaterální smluvní dokumentaci. Proto se banky jako rozhodující účastníci českého OTC trhu s finančními instrumenty a zároveň členové České bankovní asociace rozhodly smluvní dokumentaci pro finanční transakce standardizovat.

Nová smluvní dokumentace je přizpůsobena aktuální platné české legislativě, je konstruována s maximálním ohledem na vymahatelnost závazků, zejména pak na závěrečné vyrovnání. Produktové dodatky, které jsou její součástí, se zaměřují zejména na instrumenty typu repo a nákup se zpětným prodejem, ale také i na derivativy a finanční zajištění, a jsou volitelné po dohodě smluvních stran.

Uvedená rámcová dokumentace, resp. smlouva vychází z principů European Master Agreement (dále "EMA")¹, smluvního typu vypracovaného a

---

¹ "The Master Agreement for Financial Transactions, commonly known as the European Master Agreement (EMA), is a highly innovative, multi-language, multi-jurisdictional and multi-product

doporučovaného Evropskou bankovní federací (FBE) spolu s Evropským sdružením spořitelén (ESBG) a Evropskou asociací družstevních záložen (EACB).

EMA jako standard FBE je modulární rámcová smlouva, která umožňuje pomocí zvolení nebo nezvolení specifických produktových příloh (repo, půjčky cenných papírů, derivativy, opce, apod.) řešit problematiku vícečetných obchodů podle domácího práva. EMA tak umožňuje stranám zvolit si rozhodné právo, jurisdikci a jazyk a zohlednit různé specifické požadavky zákona příslušné země. V návaznosti na tyto cíle byla příslušná ustanovení EMA FBE upravena s přihlédnutím k plánovanému použití EMA pro lokální transakce na českém finančním trhu.

V zájmu zachování co možná největší shody mezi EMA a její českou modifikací (dále jen "CMA") byly v domácí verzi vzorové dokumentace ve srovnání EMA FBE provedeny pouze nezbytné úpravy. Tyto odlišnosti či rozdíly v domácím právu jsou komentovány v tzv. Vysvětlujícím Memorandu.

CMA (stejně jako EMA) obsahuje obecná a zvláštní ustanovení, produktové přílohy pro repo obchody, půjčky cenných papírů, derivátové transakce (včetně doplňku pro úrokové, opční a devizové transakce) a přílohu o udržování finančního zajištění. Součástí dokumentace je rovněž tzv. Index definovaných termínů.

Příprava CMA byla konzultována s Evropskou bankovní federací. Ta byla informována, že s ohledem na české právo v oblasti finančního trhu a české insolvenční právo nelze vzorovou smlouvu EMA "pouze" přeložit do češtiny a že z těchto důvodů bude muset být EMA modifikována. S ohledem na to nebude CMA chápána jako standard Evropské bankovní federace.

FBE dále souhlasila s udělením reference na svůj vzorový dokument, která znamená, že CBA může k české verzi EMA použít preambuli: "Česká bankovní asociace na základě vzorové dokumentace publikované Evropskou bankovní federací...". Takto je také dokumentace vyhotovena.

V této souvislosti FBE doporučuje, aby CBA v návaznosti na postupující integraci České republiky do právního prostředí EU v horizontu cca 5 let tuto českou smlouvu nahradila "řádnou" verzí EMA, tj. pouze přeloženou a okomentovanou.

Za účelem dosažení jednotného přístupu členských bank k obchodování na finančním trhu a nastavení obecného standardu pro finanční transakce bank vydává Česká bankovní asociace Rámcovou smlouvu o obchodování na finančním trhu, vypracovanou na základě vzorové dokumentace Evropské bankovní federace, jako Standard bankovních aktivit ČBA č. 20/2006.

ČBA je přesvědčena o tom, že tento Standard významným způsobem přispěje ke zvýšení transparentnosti a likvidity českého finančního trhu. ČBA nepochybuje o tom, že dokumentace bude široce využívána členskými bankami pro své vzájemné obchody, pro obchodování s ČNB, ale také pro obchody s významnými nebankovními finančními, resp. i nefinančními institucemi.

Pozitivním příspěvkem k fungování bank je skutečnost, že používání CMA snižuje nároky na kapitálový požadavek bank, protože pracuje s principem závěrečného vyrovnání.

Významný je také předpoklad, že se CMA stane rovněž vzorovým standardem obchodování bank s Českou národní bankou.

ČBA tímto zároveň vyzývá všechny své členské banky k dodržování tohoto Standardu a jeho zapracování do vnitřních předpisů. Zároveň ČBA bankám doporučuje, aby o tomto svém kroku informovaly své klienty a širokou veřejnost.

V souvislosti s vydáním vzorové dokumentace pro obchody na finančním trhu se Česká bankovní asociace obrací na všechny významné zájmové asociace sdružující uživatele finančního trhu se žádostí o používání právě tohoto Standardu.

Standard se vydává v jazyce českém a v jazyce anglickém. Obě jazykové mutace jsou rovnocenné. Při uzavírání vlastní smlouvy se strany samy mohou rozhodnout, ve kterém jazyce smlouvu uzavírají a tuto jazykovou verzi zvolit jako rozhodující. Pro eliminaci případných sporů a nejasností je vhodné tuto skutečnost uvést v samotné smlouvě.